

Tijdens het planten van het vanggewas controleert Koos Vermue achterop de nieuwe plantmachine of er geen aardappelen blijven hangen in de transportbandjes. Grote knollen verhogen de kans op missers.

Copyright foto

Volautomatisch miniknollen en vanggewas planten

Tien rijen aardappelen planten op drie meter

Pootaardappelteler Koos Vermue uit Hornhuizen (Groningen) gebruikt dit jaar voor het eerst een volautomatische pootmachine voor het planten van zijn miniknollen en een vanggewas tegen aardappelmoeheid.

Voorheen plantte de teler zijn miniknollen met de hand. Het planten van beide gewassen met deze machine is uniek in Nederland.

De voorkiemzakken in de kiemschuur bij pootgoedteler Koos Vermue uit Hornhuizen zijn inmiddels leeg. Half mei plantte hij zijn laatste aardappelen als vanggewas tegen aardappelmoeheid. Dit jaar deed hij dat voor het eerst met zijn nieuwe volautomatische plantmachine van het merk Koningsplanter. Vermue liet de plantmachine vorig jaar speciaal ontwikkelen. Door middel van enkele aanpassingen kan de teler ook zijn miniknollen met de machine poten. Daardoor verwacht hij de investering van ongeveer 35.000 euro sneller terug te verdienen. Voorheen plantte de aardappelteler zijn 15 tot 20 are miniknollen met de hand. „Met z'n drieën waren we toen een hele dag bezig om

tienduizend miniknollen te planten. Met de plantmachine kunnen we nu dezelfde oppervlakte in een uur doen.”

Trillende bodemplaat

Vermue plant met de machine twee rijen miniknollen tegelijk op een conventionele rijafstand van 75 centimeter. De voorraadbak is voorzien van een beweegbare trillende bodemplaat. Hierdoor is er een constante aardappeltoevoer naar de transportbandjes. Deze trillen ook, zodat de aardappelen niet dubbel de grond in gaan. De maat van de miniknollen is ongeveer 25 millimeter. Deze maat kan de machine goed verwerken.

Over het plantwerk is de teler tevreden: „De plantafstand is met deze machine constant, daardoor komt het gewas mooi egaal op.” De plantafstand stelt hij in door een aantal tandwielen te verwisselen. Daardoor gaan de transportbandjes sneller of langzamer draaien. De plantafstand is bij de miniknollen ongeveer 17 centimeter. Een aantal schijven achter de plantelementen vormt de ruggen. Doordat Vermue met rtk-gps werkt, is de afstand tussen de ruggen gelijk. Voor het planten legt de aardappelteler het perceel in één werkgang klaar. Dat doet hij met een Paragrubber bouwvoorlichter die de grond tot op een diepte van ongeveer 30 tot 35 centimeter losmaakt. De rotorkoepel direct

Copyright foto

Bedrijfsgegevens

Koos Vermue heeft samen met zijn partner Ina Kolhorn en zijn broer Wim een akkerbouwbedrijf in Hornhuizen (Gr.). In maatschapverband telen zij 26 hectare pootaardappelen, 6,5 hectare suikerbieten, 6 hectare zaaiuien, 6,5 hectare grasland en 30 hectare winterstarwe. De aardappelrassen zijn Spunta, Gloria en Monte Carlo. De Spunta's levert Vermue in de klasse S. Tussen de pootaardappelteelten door teelt Vermue 10 hectare aardappelen als vanggewas tegen aardappelmoeheid. Het ras dat hij daarvoor gebruikt is Avarna. Deze heeft de hoogste resistentie tegen aardappelmoeheid. De lichte zavelgrond heeft een afslibbaarheid van 10 tot 25 procent.

Copyright foto

daarachter egaliseert vervolgens de grond en maakt de grove kluiten fijn.

Tien rijen

Door een aantal kleine aanpassingen kan Vermue de plantmachine ook gebruiken voor het planten van zijn vanggewas. Daarvoor monteert hij alle plantelementen aan de machine en haalt hij twee platen uit de voorraadbak, zodat de toevoer naar alle transportbandjes vrij is. Op die manier kan hij tien rijen tegelijk planten. Daarbij is de rijafstand dertig centimeter en de plantafstand 29 centimeter. De maat van de te planten knollen is 28/35 millimeter. Bij een grotere maat blijven de aardappelen hangen op de transportbandjes, zodat de knollen zich ophopen. Met missers in de rij als gevolg. Voorheen had Vermue een pootmachine met een werkbreedte van 1,5 meter. De nieuwe machine heeft een werkbreedte van drie meter. Daardoor kan de aardappelteler de plantmachine achter de bouwvoorlichter en de rotorkopeg koppelen, zodat hij in één werkgang kan werken. „Om die reden koos ik voor een getrokken machine”, legt de teler uit. „Doordat het gewicht zover naar achteren ligt, zou een gedragen planter veel te zwaar zijn om op te tillen.” Op deze manier ontlast hij de bodem, zodat de structuur behouden blijft. „Het is belangrijk dat de bouwvoor voldoende los is, zodat de wortels van de aardappelen ver genoeg naar onderen kunnen

groeien. Zo lokken de wortels de aaltjes.” Met behulp van rtk-gps slaat Vermue bij het draaien op de kopakker telkens twaalf meter over. Zo hoeft hij niet met de twaalf meter lange combinatie niet te steken. Dat bespaart tijd en het ontlast de bodem. De capaciteit bij het planten van het vanggewas bedraagt ongeveer een halve hectare per uur. Volgens de aardappelteler heeft zijn vanggewas bij goede omstandigheden een doding van 90 tot 95 procent.

Aaltjescontrole

Vooraf aan iedere aardappelteelt laat Vermue zijn percelen op aaltjes controleren. Wanneer er aaltjes in de grond aanwezig zijn, plant hij tussen zijn teelten door een vanggewas. Op 10 mei begon hij met het planten van zijn vanggewas. Voor een goed resultaat moet de bodemtemperatuur daarna minimaal twaalf graden Celsius zijn. Pas dan komen de aaltjes uit hun slaap en komen ze af op de lokstof die de wortels van de aardappelen uitscheiden. Door het vanggewas loopt Vermue inkomsten van wintertarwe mis. Met een gemiddelde opbrengst van 10 ton per hectare en een prijs van 200 euro per ton is dat in totaal 2.000 euro per hectare. Voor de teeltkosten inclusief arbeid rekent de teler in totaal 1.000 euro per hectare. „Ik loop dus 1.000 euro per hectare mis, maar dat verdien ik terug doordat ik op deze manier om de drie jaar pootgoed kan blijven telen. De schade bij een besmet-

tingsverklaring van aardappelmoetheid is vele malen hoger, omdat ik de pootaardappelteelt op het betreffende perceel dan een rotatie moet uitstellen.”

Twaalf graden

Volgens de regels van het Productschap Akkerbouw moet Vermue het gewas uiterlijk op 21 juni, de langste dag van het jaar, vernietigen met glyfosaat. „De gemiddelde temperatuur was de afgelopen periode laag voor de tijd van het jaar. De komende weken zijn dus beslissend voor het slagen van mijn vanggewas.” Mocht de gemiddelde temperatuur niet hoog genoeg zijn in de komende maand, dan heeft de teler nog wel een alternatief achter de hand. „In dat geval ontsmet ik de grond met het middel Monam. Dit is een gas dat ik aanbreng in de bodem tijdens het frezen van de grond. Doordat naast de aaltjes het andere bodemleven ook doodgaat van het middel, is deze methode minder goed voor de structuur van de grond. De aanwezigheid van wormen is essentieel voor een goede bodemstructuur. Bovendien heeft deze methode een minder hoog rendement dan een vanggewas.” Bij een te lage gemiddelde temperatuur pleit Vermue daarom voor een aantal dagen uitstel van de uiterlijke vernietigingsdatum. „In sommige jaren kan een week al genoeg zijn.” Nadat de aardappelteler zijn vanggewas heeft doodgespoten, zaait hij een groenbemester in op het perceel. ■

De plantelementen van de pootmachine staan 30 centimeter uit elkaar. Met een werkbreedte van drie meter plant de machine tien rijen tegelijk.